

T.S.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 72739
Tarih : 1-12-2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 01/12/2022 16:46
Sayı: E-120.10-1125223

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de HIV/AIDS ile mücadele mekanizmalarındaki yetersizliklerin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi, önyargılar, ayrımcılık ve hak ihlallerin önlenerek bütüncül ve hak temelli politikaların oluşturulması amacıyla Anayasa’nın 98. İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Dünya genelinde yeni HIV tanısı alanların sayısı azalırken Türkiye’de mücadele mekanizmalarındaki yetersizlikler ve alınmayan tedbirler nedeniyle son 10 yılda 8 kat artış ile HIV pozitif oranı artmaktadır. Covid 19 pandemisi, insanların damgalanma nedeniyle test yaptırmaktan dahi kaygı duyduğu ve HIV enfeksiyonunun uzun yıllar belirtisiz seyredebildiği hesaba katıldığında HIV ile yaşayanların sayısının çok daha yüksek olduğu aşikardır.

HIV/AIDS tanısı alan kişiler, yaşadıkları sağlık sorunlarının yanı sıra önyargılar ve ayrımcı uygulamalar nedeniyle hak ihlallerine uğramaktadır. HIV ile yaşayanlar; işte, hastanede, okulda, medyada ve yaşamın diğer birçok alanında ayrımcılığa uğramakta, doktorlar ve diğer sağlık çalışanları tarafından kötü muameleye maruz bırakılmakta, yeterli düzeyde sağlık hizmetlerinden yararlanamamakta, mahremiyet haklarını hiçe sayan pek çok uygulamayla karşılaşmaktadırlar.

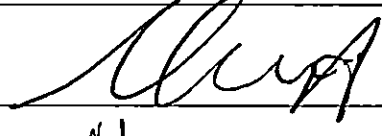
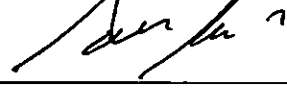
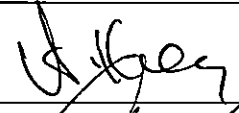
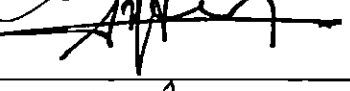
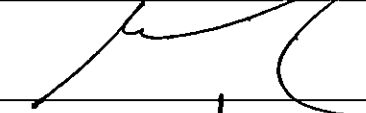
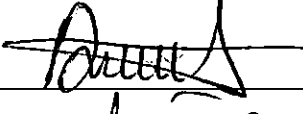
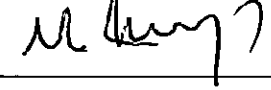
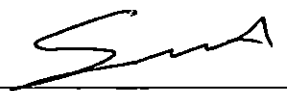
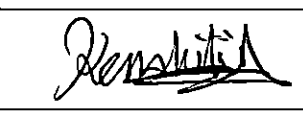
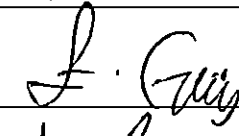
Pozitif-İz Derneği’nin hazırladığı “Türkiye’de Yaşayan HIV Pozitiflerin 2021 Yılı’nda Maruz Bırakıldıkları Hak İhlalleri Raporu”na göre 2020-2021 arası HIV pozitiflerin uğradıkları hak ihlalleri üç katı artmıştır. Rapora göre HIV ile yaşayan kişiler en fazla sağlığa erişim hakkına ilişkin hak ihlallerine uğramaktadır. Başta aile hekimleri olmak üzere, sağlık çalışanlarının HIV ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmaması; tedaviden kaçınması, hastaya ayrımcılık uygulaması neticesinde, HIV ile yaşayan kişiler sağlığa erişimde büyük engellerle karşılaşmaktadırlar. Bununla birlikte MEDULA sisteminin sağlık hizmeti sağlayıcılarının erişimine açılmış olması, HIV ile yaşayanların damgalama, önyargı ve ayrımcılığa uğrama kaygılarını artırmıştır. MEDULA’nın açılması, kişisel verilerin korunması bağlamında başlı başına bir hak ihlali iken; bu sebeple yaşanan sağlık hakkına erişimin engellenmesi gibi yeni hak ihlallerine de yol açmıştır.

HIV ile yaşayanlar, önyargılar ve ayrımcı uygulamalar nedeniyle iş ve sosyal yaşamda büyük mağduriyetler yaşamaktadır. İşe alımlarda ve işlerinin devamında HIV testine zorlanmakta, mobbinge uğramakta, sosyal hakları kısıtlanmakta, iş sözleşmeleri feshedilmektedir. Bu bakımdan, ILO standartlarına uygun olarak HIV enfeksiyonu konusunda bir iş yeri politikası geliştirilmesine yönelik planlama ve uygulama kılavuzları hazırlamalı ve yaygınlaştırmalıdır. Yine HIV pozitifler özel hayatlarına ilişkin hak ihlaline uğramaktadırlar. Yaşam tarzlarına ilişkin sorulara maruz kalmalarının yanı sıra HIV statülerinin gizliliği ihlal edilerek, bu statüleri onayları olmadan başkalarıyla paylaşılabilmektedir.

Hastaneler ve devlet daireleri ayrımcılığın en çok yaşandığı alanlar olurken, HIV'le yaşayanlara yönelik ayrımcılıklar sıklıkla cezasız bırakılmaktadır. Bu da HIV pozitif bireylerin destek mekanizmalarına, sağlık hizmetlerine ve yargı yoluna başvurmaktan uzak durmalarına yol açmaktadır.

HIV yayılımını durdurmayı amaçlayan HIV/AIDS Ortak Programı (UNAIDS)'nın 95-95-95 Küresel Hedefleri 2030 yılına gelindiğinde her bir adımının yerine getirilmesi neticesinde sıfır yeni HIV tanısını amaçlamaktadır. Bu bakımdan UNAIDS 95-95-95 Küresel Hedeflerine ulaşmak için gerekli çalışmalar yürütülmelidir. Acilen teşhis ve tedavi standartlarının oluşturulmasına, önyargıların aşılmasına, yurttaşların gerçek bilgiye erişebilmesine ve toplumsal farkındalığın artmasına yönelik faaliyetlere ihtiyaç vardır. HIV/AIDS izleme ve değerlendirme sisteminin bir an evvel kurulması ve şeffaf veri paylaşımının yapılması, göçmen ve mülteciler dahil olmak üzere tüm HIV ile yaşayanlara ücretsiz tedavi hakkının tanınması, mahpusların ilaç ve tedaviye erişimlerinin önündeki sorunların giderilmesi, eğitim ve öğretim kurumlarında güncel ve kapsamlı HIV bilgisinin müfredatta yer alması gibi HIV'e ilişkin bütüncül ve hak temelli politikaların oluşturulması gerekmektedir.

Bu bilgiler ışında; Türkiye'de HIV/AIDS ile mücadele mekanizmalarındaki yetersizliklerin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi, HIV/AIDS'e yönelik toplumsal farkındalığın yaratılması ve hâkim ayrımcılığın önlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇİN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	